

Energie- en klimaatactieplan

Het addendum bij het energie- en klimaatactieplan van

Rijkevorsel

kwam tot stand met de hulp van provincie Antwerpen en IOK

0 Inleiding

In 2019 ondertekende Rijkvorschel het Burgemeestersconvenant 2030 voor klimaat en energie. Op 31 januari 2022 keurde de gemeenteraad het energie- en klimaatactieplan goed. Dit omvatte een probleemanalyse en de visie en doelstellingen richting 2030 en acties voor de periode 2020-2025. Dit engagement voor een gezonde en leefbare regio werd hernieuwd tijdens de Staten-Regionaal van de Kempen op 13 juni 2025.

In dit addendum worden binnen het kader van dit energie- en klimaatactieplan: (i) bijkomende of gewijzigde strategische en operationele doelstellingen geformuleerd; (ii) de acties tijdens de meerjarenplanning 2026-2031 weergegeven; (iii) steracties diepgaander uitgewerkt en (iv) de klimaatbegroting weergegeven. In de bijlage vindt men een volledig overzicht van alle doelstellingen en indicatoren van het aangepaste klimaatactieplan.

Het Burgemeestersconvenant voor Klimaat & Energie werd in 2008 door de Europese Commissie gelanceerd met de ambitie om lokale besturen te engageren om de klimaat- en energiedoelstellingen van de Europese Unie te behalen en zelfs te overtreffen. Bijna alle steden en gemeenten in Vlaanderen hanteren dit als beleidskader voor hun klimaatbeleid. Ze worden hiervoor ondersteund door de territoriale coördinatoren: de Vlaamse overheid, de provincies en de streekintercommunales.

In de Kempen is het project gekend onder de naam Kempen2030. Ondertekenaars van Kempen2030 concretiseren in deze samenwerking de visie van het Burgemeestersconvenant:

'Met het burgemeestersconvenant engageren we ons om stappen te zetten richting koolstofarme en veerkrachtige dorpen en steden met toegang tot betaalbare, veilige en duurzame energie. Als onderdeel van het Europees Burgemeestersconvenant zullen we doorgaan met (1) het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen op ons grondgebied, (2) het vergroten van de veerkracht en de voorbereiding op de negatieve gevolgen van de klimaatverandering, en (3) het aanpakken van energiearmoede als een van de belangrijkste maatregelen om een rechtvaardige overgang te waarborgen.'

Deze visie wordt in onderstaande hoofdstukken verder vertaald in doelstellingen en acties. Dit addendum werd opgemaakt met ondersteuning van provincie Antwerpen en IOK.

1 Doelstellingen

Het Burgemeestersconvenant en de lokale klimaatplannen zijn opgebouwd rond drie pijlers: mitigatie, adaptatie en energiearmoede.

1.1 Mitigatie: vermindering van de uitstoot van broeikasgassen

We willen tegen 2030 **40% minder CO₂** uitstoten t.o.v. 2011¹. Dat wil zeggen dat er in 2030 in Rijkevorsel nog maximum 56.923 ton CO₂ uitgestoten mag worden. In 2022 werd er ca. 117.610 ton CO₂ uitgestoten. De uitstoot is tussen 2011 en 2022 met 24,0% gestegen. Dat is voornamelijk te wijten aan de sterke groei in de landbouw en met name de glastuinbouwsector. Als we de uitstoot van de landbouw uit het klimaatdoel halen, dan verandert het beeld en zien we dat de uitstoot met 13,1% is gedaald in de periode 2011-2022.

De doelstelling voor 2030 blijft hetzelfde en ligt in lijn met de Vlaamse en nationale klimaatdoelstelling voor België.² Tegen 2050 zal de hele EU, conform de Europese klimaatwet, klimaatneutraal moeten zijn.

De huidige stand van zaken is niet in detail opgenomen in dit addendum, maar in de bijlage is een verwijzing naar de meest actuele status van de indicatoren terug te vinden.

1.2 Adaptatie: de veerkracht versterken

Adaptatie is het proces van aanpassing aan het huidige of toekomstige klimaat en aan zijn effecten, om de nefaste gevolgen ervan af te zwakken of gunstige opportuniteiten te benutten. We integreren klimaatadaptiestrategieën (noodplanning, ontharden, vergroenen, ruimte maken voor water, ventileren, het beheersen van warmteopname en afschermen van klimaatrisico's) in alle facetten van het lokaal beleid, zodat bestaande en toekomstige risico's van hittestress, droogte en wateroverlast kleiner worden.

Naast de reeds bestaande doelstellingen uit het SECAP, vertalen we deze ambitie in onderstaande nieuwe, operationele doelstellingen. Deze vertalen de doelstellingen van het Vlaamse klimaatadaptieplan naar de lokale schaal

¹ Bron: Alle CO₂-cijfers komen van de inventarissen die het VITO maakt in opdracht van Departement Omgeving en VEKA. Te raadplegen via provincies in cijfers.

² Het is complex om deze doelstellingen met elkaar te vergelijken, aangezien het om verschillende sectoren, broeikasgassen en referentiejaar gaat. Ondertekenaars verbinden zich er toe om: 'middellange- en langetermijndoelstellingen vast te stellen die stroken met de EU-doelstellingen (Vermindering van de uitstoot van broeikasgassen met 55% tegen 2030 t.o.v. 1990) en minstens even ambitieus zijn als onze nationale doelstellingen'.

en zijn telkens ook gekoppeld met impactindicatoren³. De nieuwe doelstellingen hebben gemeenschappelijk dat ze de impact van het klimaat willen stabiliseren op het huidige niveau, ondanks de oplopende klimaateffecten door de wijzigende klimaattoestand.

De huidige stand van zaken is niet in detail opgenomen in dit addendum, maar in de bijlage is een verwijzing naar de meest actuele status van de indicatoren terug te vinden.

1.2.1 Hittestress

Operationele doelstelling OD 7.5: We reduceren hittestress in woonomgevingen, zodat het aantal extra overlijdens door hitte niet meer toeneemt.

- *Indicator:* Hittegerelateerde sterfte. ⁴
- *Eenheid:* Absoluut cijfer
- *Streefwaarde:* zelfde waarde als in het basisjaar
- *Streefjaar:* 2050
- *Basisjaar waarde:* 1 sterfgeval per jaar volgens klimatologisch gemiddelde 2000-2019
- *Basisjaar:* 2019⁵
- *Waarde hoog klimaatscenario zonder beleid:* 5 sterfgevallen per jaar in 2050
- *Bedreiging die aangepakt wordt:* extreme hitte
- Meest kwetsbare groepen: Ouderen, jonge kinderen, mensen in slechte huisvesting, mensen met chronische ziektes, personen in een sociaal isolement, daklozen, zwangere vrouwen
- *Bron:* [Hitte-impacttool Departement Zorg](#)

1.2.2 Droogte

Operationele doelstelling OD 7.6: We houden regenwater en oppervlaktewater voldoende vast, zodat waterlopen niet verder verdrogen.

- *Indicator:* Hydrologische droogte: aandeel waterlopen in de gemeente dat (bijna) droogvalt in een gemiddeld jaar.⁶

³ Bron: <https://omgeving.vlaanderen.be/nl/klimaat-en-milieu/klimaat/vlaams-klimaatadaptatieplan>

⁴ Dit is het aantal geschatte aantal sterfgevallen, tijdens een enkele zomerperiode (1 april - 30 september), die veroorzaakt worden door hitte. Deze gegevens kwamen tot stand door gegevens rond temperatuur en sterfte met elkaar te combineren voor elke zomer tussen 2000-2019. Meer info vindt u in de handleiding en rapport over de hitte-impacttool.

⁵ Basisjaar 2019 staat hier voor het klimatologisch gemiddelde in de periode 2000-2016.

⁶ Bijna droge waterlopen in een gemiddeld jaar (% met minder dan 0,25 liter/seconde): aandeel van de bijna droge waterlopen waar het debiet (excl. lozingen) onder de 0,25 l/s zakt tijdens een droge periode die om de 2 jaar voorkomt.

- *Eenheid:* %
- *Streefwaarde:* status quo t.o.v. basisjaar (7,8% bijna droge waterlopen in de gemeente)
- *Streefjaar:* 2050
- *Basisjaar waarde:* 7,8 % bijna droge waterlopen tijdens een droogte die gemiddeld om de twee jaar voorkomt, volgens het klimatologisch gemiddelde tijdens de periode 1976-2005
- *Basisjaar:* 2005⁷
- *Bedreiging die aangepakt wordt:* Droogte en waterschaarste
- *Waarde hoog klimaatscenario zonder beleid in 2050:* 9,5%
- *Meest kwetsbare groepen:* Landbouwers
- *Bron:* VMM klimaatportaal [via provincies in cijfers](#)

1.2.3 Wateroverlast

Operationele doelstelling OD 7.7: We zorgen ervoor dat het aantal gebouwen met wateroverlast niet langer toeneemt.

- *Indicator:* gebouwen met risico op wateroverlast⁸
- *Eenheid:* %
- *Streefwaarde:* Status quo t.o.v. basisjaar (1,9 % gebouwen met wateroverlast)
- *Streefjaar:* 2050
- *Basisjaar waarde:* 1,9% gebouwen in 2019 met risico op wateroverlast volgens het gemiddelde klimaat tussen 1976-2005
- *Basisjaar:* 2019⁹
- *Bedreiging die wordt aangepakt:* wateroverlast en overstromingen:
- *Waarde hoog klimaatscenario zonder beleid in 2050:* 4,2%
- *Meest kwetsbare groepen:* alle groepen
- *Bron:* VMM Klimaatportaal via [provincies in cijfers](#).

1.3 Energiearmoede verlichten

Hoe zorgen we ervoor dat de klimaattransitie sociaal rechtvaardig gebeurt? Heel wat mensen kunnen hun energiefactuur nu al met moeite betalen. Investeren in een warmtepomp of een elektrische wagen is dan helemaal onhaalbaar. De strijd tegen energiearmoede en een rechtvaardige transitie zijn daarom vanaf 2025 een derde, nieuwe pijler van het

⁷ Het basisjaar 2005 staat hier voor het klimatologisch gemiddelde tijdens de periode 1976 en 2005.

⁸ Aantal gebouwen dat getroffen wordt door afstroming bij intense regenval met een kans van eenmaal in de 1.000 jaar. Dit omvat ook de gebouwen met een grotere kans tot wateroverlast.

⁹ Basisjaar is 2019 omdat de status quo is berekend op basis van kaarten met gebouwen uit 2019 en volgens het klimatologisch gemiddelde in de periode 1976 en 2005.

Burgemeestersconvenant voor Klimaat & Energie, naast mitigatie en klimaatadaptatie.

Tijdens het komende meerjarenplan 2026-2031 onderneemt Rijkevorsel acties die ervoor zorgen dat meer mensen hun energiefacturen kunnen betalen; de woning duurzaam kunnen koelen of verwarmen en voldoende klimaatvriendelijke mobiliteitsopties hebben om deel te kunnen nemen aan het maatschappelijk leven. We nemen daarom de volgende strategische doelstelling op.

We zetten actief in op het aanpakken van energiearmoede in de periode 2025-2030 om zo een rechtvaardige transitie mogelijk te maken.

In Vlaanderen ervaaarde in 2022 16,4% huishoudens een vorm van energiearmoede.¹⁰ Gezinnen in energiearmoede besparen zodanig op hun verbruik dat ze hun woning niet adequaat verwarmen, kampen met veel te hoge energiekosten in verhouding tot hun inkomen en/of vrezen om financiële redenen hun woning niet te kunnen verwarmen. Zo stapelen schulden op of zetten gezinnen zichzelf in de kou om deze te vermijden. Er zijn geen lokale cijfers beschikbaar die duidelijk aangeven hoeveel mensen zich in energiearmoede bevinden. Op basis van een vergelijking van verschillende indicatoren rond armoede ligt het aandeel gezinnen in energiearmoede in Rijkevorsel vermoedelijk iets lager dan het Vlaamse gemiddelde.¹¹ Ook het aandeel van de huishoudens dat aangeeft betalingsmoeilijkheden te hebben om de factuur voor energie en water te betalen (4,6%), ligt in Rijkevorsel lager dan het gemiddelde in Vlaanderen.¹²

Deze strategische doelstelling wordt daarom verder geconcretiseerd in nieuwe operationele doelstellingen rond lokaal beschikbare en relevante indicatoren zoals gezinnen met betalingsmoeilijkheden, sociale huisvesting, en de energieprestaties van huurwoningen.

1.3.1 Betalingsmoeilijkheden

Ontbindt een leverancier het contract met een gezin vanwege betaalachterstanden? En vindt dat gezin niet tijdig een andere leverancier? Dan wordt hij klant bij de distributienetbeheerder Fluvius. Die neemt in Vlaanderen de rol van sociale leverancier op zich. Het aantal

¹⁰ Bron: Barometer Energiearmoede: https://media.kbs-frb.be/nl/media/10491/Barometer_Energiearmoede_2023_DEF

¹¹ Bron: Armoederapport [PinC](#)

¹² Bron: Betalingsmoeilijkheden energie en water uit de Stads-en Gemeentemonitor via [PinC](#). Cijfers voor 2023.

huishoudens beleverd door de sociale leverancier is de meest geschikte lokale indicator om het aantal gezinnen met betalingsmoeilijkheden op te volgen.

Operationele doelstelling OD 10.1: Het aantal huishoudens met moeilijkheden om de energiefacturen te betalen, daalt tussen 2025 en 2030.

- *Speerpunt: Energiearmoede preventief en curatief aanpakken*
- *Indicator: Huishoudelijke afnemers beleverd door Fluvius als sociale leverancier wegens wanbetaling voor elektriciteit*
- *Eenheid: aantal huishoudens*
- *Streefwaarde elektriciteit: minder dan 105 huishoudens*
- *Streefjaar : 2030*
- *Basisjaar: 2025*
- *Basisjaar waarde elektriciteit: 105 gezinnen*
- *Bron: [Open Data Fluvius](#)*

1.3.2 Sociale huisvesting

Sociale woningen zijn een sociaal rechtvaardige klimaatmaatregel. Ze combineren drie doelen: betaalbaar wonen, verlaagde energiekosten en verminderde uitstoot voor een publiek dat onvoldoende terecht kan op de private koop- of huurmarkt. De uitbreiding en renovatie van het patrimonium samen met de woonmaatschappijen is dus een belangrijk voorbeeld van sociaal klimaatbeleid.

Operationele doelstelling OD 10.2: Het aandeel sociale huurwoningen op niveau van het werkingsgebied van de woonmaatschappij stijgt volgens de richtlijnen van het nieuw bindend sociaal objectief.

- *Speerpunt: Energiearmoede preventief en curatief aanpakken*
- *Indicator: Officiële statistiek sociale huurwoning per 100 particuliere huishoudens*
- *Eenheid: %*
- *Basisjaar waarde: 4,5 sociale huurwoningen per 100 huishoudens*
- *Basisjaar: 2023*
- *Streefwaarde sociale woningen: de streefwaarden van het nieuw bindend sociaal objectief (nog niet definitief vastgesteld door de Vlaamse Overheid)*
- *Streefjaar : 2030*
- *Bron: [Agentschap wonen in Vlaanderen – provincies in cijfers](#)*

1.3.3 Energienorm huurwoningen

Operationele doelstelling OD 10.3: De energiestatistiek van huurwoningen verbeteren.

- *Speerpunt:* Energiearmoede preventief en curatief aanpakken
- *Indicator:* aantal huurwoningen met een conformiteitsattest (CA), deze huurwoningen moeten voldoen aan het [minimaal EPC-label conform de Vlaamse renovatiedoelstellingen](#)
- *Eenheid:* aantal huurwoningen
- *Basiswaarde 2024:* 1286 huurwoningen, waarvan 97 met een geldig conformiteitsattest in Rijkevorsel
- *Streefcijfer 2030:* 1415 huurwoningen (i.e. 10% extra huurwoningen) waarvan 226 met een geldig conformiteitsattest
- *Bron:* Dienst Omgeving van de gemeente (VLOK)

2 Acties 2026-2030

Speerpunten	Mitigatie	Adaptatie	Energie- armoede
1. Gemeentelijk patrimonium -40% tegen 2030, als opstap naar fossielvrij in 2050	☒	☐	☐
2. Openbaar domein klimaatproof (her-)inrichten	☐	☒	☐
3. Private ontwikkelingen klimaatproof sturen	☐	☒	☐
4. Bestaand privaat gebouwenpatrimonium renoveren of transformeren	☒	☐	☒
5. Systematische keuze voor alternatief vervoer	☒	☐	☐
6. Transitie van fossiel naar hernieuwbaar	☒	☐	☐
7. Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie	☐	☒	☐
8. Burgerparticipatie	☒	☒	☒
9. Lokale en circulaire economie	☒	☐	☒
10. Energiearmoede preventief en curatief aanpakken	☒	☐	☒

2.1 Gemeentelijk patrimonium -40% tegen 2030, als opstap naar fossielvrij in 2050

Nr.	Mit / Ada / EA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
1	Mit	Er werden nieuwe energieprestatiecertificaten opgemaakt voor de gemeentegebouwen. Dit was een basis voor de opmaak van een toekomstvisie van het ganse patrimonium rekening houdende met verplichtingen zoals laadpaal, PV,... Deze toekomstvisie wordt als uitgangspunt gebruikt voor het verder verduurzamen van zowel het gebruik alsook de infrastructuur van onze bestaande gebouwen. Nieuwbouw moet voldoen aan EPB eisen.	Kris en Robbie	MJP000885 MJP000917 MJP000890 MJP000886 MJP000884 MJP000912 MJP000883 MJP000887 MJP000882 MJP000892 MJP000894
2	Mit	Zonnedelen staat nog niet concreet op de agenda aangezien het concept van zonnedelen nog niet op punt staat, maar verdere evoluties hieromtrent worden wel in het oog gehouden. Buiten Molenstraat 40 zijn er ook nog geen bijkomende PV-installaties geplaatst (onderzoek Campina).	Robbie	Geen raming beschikbaar in huidige fase van de actie.

2.2 Openbaar domein klimaatproof (her-)inrichten

Nr.	Mit / Ada / EA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
3	Ada	We zetten in op vergroening en ontharding in het openbaar domein. De voorbije legislatuur werd 2689 m ² onthard op openbaar domein. Bijkomende ontharding is voorzien in de legislatuur 2026-2031 (vb. herinrichting kerkomgeving Sint-Jozef (project in uitvoering)). Toekomstige onthardingswerken zullen niet meer als losstaande werken uitgevoerd worden, maar steeds gekoppeld aan infrastructuurwerken. De gemeente voorziet een kwalitatieve groenblauwe inrichting van de site bij grondige renovatie, bij nieuwbouw en na sloop. Bij wegenwerken worden groenblauwe maatregelen geïntegreerd. De gemeente vermijdt dat bomen worden gekapt. In functie van de bescherming en onderhoud van het bestaand bomenbestand wordt een bomeninventaris opgemaakt. Sinds 2018 werd het extensief maaibeheer uitgebreid en werd er 6259 m ² aan bloemenweides ingezaaid.	Robbie	MJP000910: totale projectraming €460.000 incl BTW, waarvan maximaal 45% (=€207.000) subsidies (EFRO en provincie), dus €253.000 eigen middelen. Een deel van die kosten zijn al betaald vanuit de begroting uit de voorbije legislatuur.
4	Mit & Ada	Er wordt een RUP Sonsheide opgemaakt waarin het de intentie is om te voorzien in een multifunctionele en toekomstbestendige sportzone.	Carolien en Robbie	al voorzien in vorig MJP

2.3 Private ontwikkelingen klimaatproof sturen

Nr.	Mit / Ada / EA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
5		In het RUP Woonomgevingen en de gemeentelijke stedenbouwkundige verordening zijn verschillende hoofdstukken opgenomen die inzetten op een klimaatbestendigheid van private ontwikkelingen. Dit wordt verder gehandhaafd waardoor bij nieuwe projecten, op maat van het project, deze maximaal klimaatproof zijn.	Carolien en Robbie	Vervat in kosten dagelijkse werking.

2.4 Bestaand privaat gebouwenpatrimonium renoveren of transformeren

Nr.	Mit / Ada / EA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
6	Mit & Ada	De bestaande subsidiereglementen worden in 2025 allemaal herzien naar inhoud en relevantie. Indien nodig worden er reglementen afgeschaft en budgetten verschoven. Communicatie over deze aanpassingen zal voorzien worden.	Robbie	Vervat in kosten dagelijkse werking.
7	EA	Een nieuw gemeentelijk subsidiereglement wordt opgesteld dat voorziet in een premie voor verhuurders die een woning verhuren via een sociale woonmaatschappij.	Bert	MJP000230 (18 000 euro)
8	Mit & EA	Het verplicht conformiteitsattest (CA) wordt verder uitgerold. Hierdoor dienen huurwoningen op termijn verplicht een CA te hebben.	Laura	Vervat in kosten dagelijkse werking
9	Mit	Het toekennen van renteloze leningen aan verenigingen wordt verder uitgerold (dit is voor alle gemeentelijke verenigingen, niet louter voor degene die aan de Sonsheide gelegen zijn).	Manu	valt niet onder klimaatbudget, is algemene werking ter ondersteuning van verenigingen (MJP002271, MJP002270, MJP002269, MJP002183 en MJP002015)
10	Mit & Ada & EA	Via social media en het infoblad brengt de dienst duurzaamheid maandelijks rubrieken uit om de bewoners van Rijkevorsel op de hoogte te houden van huidige duurzaamheidsproblematieken en oplossingen.	Robbie en Jan	Vervat in kosten dagelijkse werking.

2.5 Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie

Nr.	Mit / Ada / EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
11	Ada	We promoten het vergroenen van de gemeente aan de hand van campagnes en premies. De bestaande subsidiereglementen worden in 2025 allemaal herzien naar inhoud en relevantie. Indien nodig worden er reglementen afgeschaft en budgetten verschoven. De gemeente neemt ook nog steeds deel aan campagnes zoals 'Behaag onze Kempen' en '1.001-bomencampagne' en wenst meer in te zetten op gelijkaardige campagnes.	Robbie	MJP000996: 50 000 euro subsidiepot excl. kosten vervat in dagelijkse werking en kosten samenwerking IOK
12	Ada	Het Gezondheidsplan warme dagen is goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen d.d. 21 oktober 2024 en wordt momenteel door alle betrokken diensten gebruikt. Het is de bedoeling dit plan elk jaar te evalueren.	Robbie	Vervat in kosten dagelijkse werking.
13	Ada	Het bestaand hemelwaterplan moet door Pidpa geüpdate worden naar een hemelwater- en droogteplan tegen 2030.	Robbie	Vervat in kosten dagelijkse werking.
14	Ada	Met ruilverkaveling Hoogstraten-Wortel-Rijkevorsel zetten we o.a. in op het counteren van versnippering en herinrichting van het landschap. De werken voor de ruilverkaveling zullen starten in 2027. Hierbij zal ingezet worden op het klimaatproof aanleggen van wegen, vergroening, houtkanten, ...	Carolien en Robbie	Deze kosten zitten in de begroting voor de uitvoering van de ruilverkaveling (MJP000962).

2.6 Transitie van fossiel naar hernieuwbaar

Nr.	Mit / Ada / EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
15	Mit	We bekijken de mogelijkheden van zonnedelen van zodra dat mogelijk wordt. Dit is in 2024 onderzocht maar het concept van energiedelen staat nog niet op punt om intern en extern met inwoners uit te rollen.	Robbie	Geen raming beschikbaar in huidige fase van de actie.
16	Mit	Het Energielandschap 'Grensland Turnhout' is volop lopende. Met behulp van concretere werkgroepen wordt geprobeerd om de theorie om te zetten in de praktijk. Zo is er met de werkgroep omtrent de verduurzaming van de glastuinbouw een eerste netwerkmoment met glastuinbouwers, ambtenaren, schepenen, ... georganiseerd.	Robbie	Vervat in kosten dagelijkse werking.

2.7 Systematische keuze voor alternatief vervoer

Nr.	Mit / Ada / EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
17	Mit	Het nieuwe mobiliteitsplan werd vastgesteld door de gemeenteraad in de zitting van 25 november 2024. Bij dit plan hoort een actietabel bestaande uit 92 acties die men tracht te realiseren op korte, middellange of lange termijn. Sommige acties zijn doorlopend. Onderstaande acties hebben een positief effect op de duurzaamheid: - Protocol ontwikkelen om trage verbindingen in nieuwe ontwikkelingsprojecten als randvoorwaarde mee te nemen - In het kader van ruilverkavelingen steeds check doen naar potentiële maasverkleiningen van het trage weggennet - Onderzoek scheiden fietsvoorzieningen kern Rijkvorschel - (Onderzoek naar) Aanleg van fietsvoorzieningen - Realisatie fietsstraat - Realisatie missing fietslink - Onderzoek mogelijkheid buurt hoppinpunt - Realisatie lokaal hoppinpunt in het kader van het masterplan voor site Sas - Ontraden autoroutes door invoering knip of eenrichting - Uitrol maatregelen nieuw vrachtroutenetwerk Noorderkempem - Opmaak schoolvervoerplannen om stappen en trappen te stimuleren - Het voeren van communicatie rond en stimuleren van het busvervoer en de tarieven	Jef en Robbie	MJP000224 (dagelijkse werking mobiliteit; aparte MJP in functie van projecten ad hoc te voorzien)

2.8 Burgerparticipatie

Nr.	Mit / Ada / EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
18		Burgerparticipatie wordt op meerdere niveaus uitgevoerd. In eerste instantie wordt de bevolking geïnformeerd. Indien de dienst duurzaamheid betrokken is bij het project, wordt de bevolking op de hoogte gebracht via enerzijds social media en het infoblad, en anderzijds via infoborden (bv. Maaibeheer, ontharding herinrichting kerkomgeving Sint-Jozef,...). Referenties naar Kempen2030 worden nog niet gedaan. Bijkomend is ook het traject 'Klimaatmakers' lopende wat moet leiden tot burgers die op eigen initiatief klimaatacties opzetten. (status zomer 2025: momenteel heeft dit geleid tot het ontstaan van de fietsbieb)	Robbie en Jan	MJP000245: Projectsubsidie excl. kosten dagelijkse werking en kosten samenwerking IOK

2.9 Lokale en circulaire economie

Nr.	Mit / Ada / EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
19	Mit	We promoten lokale streekproducten o.a. via verkoop van veusseltjes en cadeauboxen (de boxen bestaan uit lokale honing, confituur, streekbier,...).	dienst Lokale economie	Vervat in kosten dagelijkse werking.
20	Mit & EA	Het gemeentebestuur ondersteunt de oprichting van een fietsbib in samenwerking met beweging.net en de Klimaatmakers.	Robbie	MJP000976: 2500 euro opstartkosten gevolgd door 1500euro per jaar (excl. Btw)
21	Mit	bij aankopen 'nabijheid' als criterium opnemen. Bij offertevragen wordt hier bij dienst duurzaamheid naar gekeken. Bij openbare aanbestedingen wordt dit echter niet in rekening gebracht (economisch de meest voordelige).	Facilitair beheer	Vervat in kosten dagelijkse werking.

2.10 Energiearmoede preventief en curatief aanpakken

Nr.	Mit / Ada / EA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
22	EA	Opleidingen organiseren voor OCMW medewerkers en andere mensen die in contact komen met kwetsbare doelgroep e.a.: energiearmoede herkennen, analyseren en juist advies geven. Het zou nuttig zijn om maatschappelijk werkers een korte opleiding te geven op wat ze moeten letten, tijdens een huisbezoek.	Jim (ism Paul)	MJP000022: 150euro per opleiding per persoon aan gemiddeld 5 opleidingen per persoon per jaar. Momenteel zouden deze opleidingen enkel van toepassing zijn voor Jim en Ellen.
23	EA	Optimaliseren van bestaand ontzorgingstraject rond energie, woningkwaliteit en mobiliteit naar kwetsbare doelgroepen toe i.s.m. OCMW en gemeentediensten: effectieve communicatie, loketwerking, dienstverlening, ... Denk o.a. aan de energiescans uitgevoerd door het Energiehuis Kempen en de samenwerking met Paul Van Hoof (Huisdokter). De dossiers worden besproken op het lokaal woonoverleg en er is een goede wisselwerking tussen de verschillende betrokken gemeentelijke diensten.	Ellen	MJP000104: Huisdokter €3.495,66 MJP000106: Loketwerking €1.326,51
24	EA	Bewustmakingscampagnes over klimaatuitdagingen (cfr. Rode Neuzen, Vlaanderen Breekt Uit). Het lokaal bestuur kan, in samenwerking met de communicatiedienst, bovengemeentelijk uitgewerkte plannen mee ondersteunen door ze te verspreiding via onze kanalen.	Robbie en Jan	Vervat in kosten dagelijkse werking.
25	Mit & EA	Het woonloket uitbreiden naar een woon- en energieloket.	Paul	Vervat in kosten dagelijkse werking.
26	Mit & EA	Op maat van verschillende kwetsbare doelgroepen promotie maken voor bestaande premies, subsidies en begeleidingsmogelijkheden. Dit wordt bekeken door maatschappelijk werkers met de cliënten. Cliënten worden snel doorverwezen naar de permanenties van het energiehuis, gezien het kluwen van maatregelen en vaak veranderende maatregelen.	Robbie ism Ellen	Vervat in kosten dagelijkse werking.
27	EA	Kwetsbare doelgroepen begeleiden bij overstap energieleverancier. LAC, V-test voor cliënten die hierom vragen + begeleiding bij overstap gebeurt ook samen met Ellen.	Ellen	Vervat in kosten dagelijkse werking.
28	Mit & EA	Autodeelsystemen sociaal toegankelijk maken (premies, vouchers, locatie, ...). De gemeente stelt deelwagens ter beschikking (via een samenwerking met Cambio) en voorziet reeds in een premie voor instapkosten (35 euro).	Robbie ism Ellen	MJP000225: Werkingskosten Cambio excl. premies (Zie subsidies adaptatie en mitigatie)

3 Steracties

3.1 Mitigatie

Uit bovenstaande acties worden drie acties op vlak van mitigatie uitgelicht als steractie. Het zijn de belangrijkste acties van het lokaal bestuur om in te zetten op een daling van de CO₂-uitstoot.

Titel	Verder verduurzamen van gebruik en infrastructuur van gemeentelijke gebouwen
Omschrijving	Er werden nieuwe energieprestatiecertificaten opgemaakt voor de gemeentegebouwen. Dit was een basis voor de opmaak van een toekomstvisie van het ganse patrimonium rekening houdende met verplichtingen zoals laadpaal, PV,... Deze toekomstvisie wordt als uitgangspunt gebruikt voor het verder verduurzamen van zowel het gebruik alsook de infrastructuur van onze bestaande gebouwen. Nieuwbouw moet voldoen aan EPB eisen.
Implementatiekost	€ 3.760.000 investeringen in materiële vaste activa: 1. Gemeenschapsgoederen en bedrijfsmatige materiële vaste activa: a. Terreinen en gebouwen
Verwachte energiebesparing	1262 MWh energiebesparing Berekening op basis van data VEKA : vanaf 2019 een jaarlijkse primaire energiebesparing realiseren van 2,09%, vanaf 2023 aangescherpt naar 3% = 26,44% energiebesparing tegen eind 2030 t.o.v. 2019 conform LEKP-doelstelling primaire energiebesparing: in 2019 primair energieverbruik gebouwen = 4772 MWh → energiebesparing eind 2030 in primair energieverbruik gebouwen = $4772 * 26,44\% = 1262 \text{ MWh}$
Verwachte extra hernieuwbare energieproductie	42,05 MWh extra hernieuwbare energieproductie Totaal reeds geïnstalleerd piekvermogen aan PV-installaties op gemeentegebouwen = 156.996 Wp; met een gemiddelde jaarlijkse productie van $156.996 \text{ Wp} * 0.85 \text{ kWh/Wp} = 133.447 \text{ kWh}$. In 2030 moet van het jaarverbruik ($= 4772 - 1262 = 3510 \text{ MWh}$) minstens 5% zelf geproduceerd worden ($5\% = 175,5 \text{ MWh}$). Dat betekent dat er tegen 2030 nog bijkomend $175,5 - 133,4 = 42,05 \text{ MWh}$ bijkomende jaarlijkse productie moet gerealiseerd worden, i.e. 49.475 bijkomend te installeren Wp vermogen aan PV-installaties op eigen gebouwen.
Verwachte CO ₂ -reductie	284 ton CO ₂ -reductie Berekening op basis van data VEKA : 40,3% CO ₂ -reductie tegen eind 2030 t.o.v. 2019 conform LEKP-doelstelling voor lokaal patrimonium; CO ₂ -uitstoot 2019 = 505 ton van aardgasverbruik + 201 ton van elektriciteitsverbruik; eind 2030 = $(505 + 201) * 40,3\% = 284 \text{ ton CO}_2\text{-reductie t.o.v. uitstoot 2019}$

Titel	Werkgroep verduurzaming glastuinbouw
Omschrijving	Binnen het Energielandschap 'Grenslaan Turnhout' is er een werkgroep actief rond de verduurzaming van de glastuinbouw, in overleg met de sector.
Implementatiekosten	Vervat in kosten dagelijkse werking.
Verwachte energiebesparing	20% daling t.o.v. 2023 = 85.748 MWh
Verwachte extra hernieuwbare energieproductie	0 (de stopzetting van enkele WKK-installaties zou eventueel een daling in de lokale hernieuwbare energieproductie met zich mee kunnen brengen)
Verwachte CO ₂ -reductie	16.693 ton CO ₂ = 20% reductie van de uitstoot van de landbouwsector in 2030 t.o.v. 2023. Opm.: t.o.v. referentiejaar 2011 betekent dit wel nog steeds dat de sector in 2030 meer uitstoot.

Titel	Uitvoering van het mobiliteitsplan
Omschrijving	Het nieuwe mobiliteitsplan werd vastgesteld door de gemeenteraad in de zitting van 25 november 2024. Bij dit plan hoort een actietabel bestaande uit 92 acties die men tracht te realiseren op korte, middellange of lange termijn. Sommige acties zijn doorlopend. Onderstaande acties hebben een positief effect op de duurzaamheid: - Protocol ontwikkelen om trage verbindingen in nieuwe ontwikkelingsprojecten als randvoorwaarde mee te nemen. - In het kader van ruilverkavelingen steeds check doen naar potentiële maasverkleiningen van het trage wegennet. - Onderzoek scheiden fietsvoorzieningen kern Rijkvorschel. - (Onderzoek naar) Aanleg van fietsvoorzieningen. - Realisatie fietsstraat. - Realisatie missing fietslink. - Onderzoek mogelijkheid buurthoppinpunt - Realisatie lokaal hoppinpunt in het kader van het masterplan voor site Sas - Ontraden autoroutes door invoering knip of eenrichting - Uitrol maatregelen nieuw vrachtrouten netwerk Noorderkempen. - Opmaak schoolvervoerplannen om stappen en trappen te stimuleren. - Het voeren van communicatie rond en stimuleren van het busvervoer en de tarieven
Implementatiekost	geen raming beschikbaar momenteel
Verwachte energiebesparing	1872 MWh Conform het VEKP ("voor het licht vervoer: een minimale afname van -4% van het aantal afgelegde kilometers over de weg in 2030 t.o.v. 2015"). In de CO2-monitoringtabel van 2015 werd berekend dat 4% minder lichte voertuigkm = 45.725.059km Lichte voertuigen_Genummerde wegen + 8.640.368km Lichte voertuigen_Niet-genummerde wegen. De impact van die voertuigkilometers werd berekend op de CO2-monitoringtabel 2023 (meest recent beschikbare data) en resulteert in 1872 MWh energiebesparing
Verwachte extra hernieuwbare energieproductie	n.v.t.
Verwachte CO ₂ -reductie	437 ton Conform het VEKP ("voor het licht vervoer: een minimale afname van -4% van het aantal afgelegde kilometers over de weg in 2030 t.o.v. 2015"). In de CO2-monitoringtabel van 2015 werd berekend dat 4% minder lichte voertuigkm = 45.725.059km Lichte voertuigen_Genummerde wegen + 8.640.368km Lichte voertuigen_Niet-genummerde wegen. De impact van die voertuigkilometers werd berekend op de CO2-monitoringtabel 2023 (meest recent beschikbare data) en resulteert in 437 ton CO2-reductie

3.2 Adaptatie

Uit bovenstaande acties worden drie acties op vlak van adaptatie uitgelicht als steractie. Het zijn de belangrijkste acties van het lokaal bestuur om in te zetten op klimaatadaptatie en meer bepaald op de meest relevante klimaatrisico's en meest kwetsbare sectoren.

Titel	Klimaatadaptieve heraanleg kerkomgeving Sint-Jozef
Omschrijving	De kerkomgeving van Sint-Jozef wordt op een klimaatadaptieve wijze heringericht.
Implementatiekost	totale projectraming €460.000 incl. BTW, waarvan maximaal 45% (=€207.000) subsidies (EFRO en provincie), dus €253.000 eigen middelen. Een deel van die kosten zijn al betaald vanuit de begroting uit de voorbije legislatuur.
Verwachte resultaten	1390m ² ontharding (34%); biodiverse vergroening; aanleg van infiltrerende verharding. Dit zorgt voor een versterkte buffer- en infiltratiecapaciteit, waardoor al het hemelwater van deze site wordt opgevangen, gebufferd en op de site zelf kan infiltreren (= 100% afkoppeling)
Indicator voor verwachte resultaten (bepaal een indicator voor het meest relevante resultaat van deze steractie, inclusief een waarde en eenheid voor die indicator)	Klimaatadaptatiescore van de kerkomgeving ≥ 5 .

Titel	We promoten het vergroenen van de gemeente aan de hand van campagnes en premies.
Omschrijving	De bestaande subsidiereglementen worden in 2025 allemaal herzien naar inhoud en relevantie. Indien nodig worden er reglementen afgeschaft en budgetten verschoven. De gemeente neemt ook nog steeds deel aan campagnes zoals 'Behaag onze Kempen' en '1.001-bomencampagne' en wenst meer in te zetten op <u>gelijkaardige campagnes</u> .
Implementatiekost	50 000 euro subsidiepot + kosten vervat in dagelijkse werking + kosten samenwerking IOK (kostenraming aankoop bomen in 1001-bomen campagne 2027 = 10.300 euro incl. BTW; IOK personeelskost wordt vergoed vanuit jaarlijkse forfaitaire IMD-bijdrage van gemeente)
Verwachte resultaten	Groter draagvlak en actiebereidheid bij bevolking voor het klimaatadaptief herinrichten van de gemeente Toename van groene en blauwe infrastructuur in de bebouwde ruimte van de gemeente, wat zorgt voor meer koelte en hemelwaterinfiltratie.
Indicator voor verwachte resultaten (bepaal een indicator voor het meest relevante resultaat van deze steractie, inclusief een waarde en eenheid voor die indicator)	Indicator: Verhoging van het aantal bomen in de bebouwde ruimte Waarde: 12.561 extra bomen vanaf 2021 tegen eind 2030 Eenheid: # extra bomen

Titel	Klimaatproof aanleggen van wegen, vergroening, houtkanten, ... binnen de ruilverkaveling Hoogstraten – Wortel - Rijkevorsel
Omschrijving	Met ruilverkaveling Hoogstraten-Wortel-Rijkevorsel zetten we o.a. in op het counteren van versnippering en herinrichting van het landschap. De werken voor de ruilverkaveling zullen starten in 2027. Hierbij zal ingezet worden op het klimaatproof aanleggen van wegen, vergroening, houtkanten, ...
Implementatiekost	10.656.030 euro (beplanting, wandelpaden, rustpunten, semiverharde wegen, onverharde wegen,...)
Verwachte resultaten	Klimaatproof aanleggen van wegen, vergroening, houtkanten, versterking van de beekvallei van de Kleine Mark.
Indicator voor verwachte resultaten (bepaal een indicator voor het meest relevante resultaat van deze steractie, inclusief een waarde en eenheid voor die indicator)	Uitvoeringspercentage van het goedgekeurde landschapsplan.

3.3 Energiearmoede

Uit bovenstaande acties wordt één actie op vlak van energiearmoede uitgelicht als steractie. Het is de belangrijkste actie van het lokaal bestuur om in te zetten op het verminderen van energiearmoede. Voor deze actie wordt naast de implementatiekost hieronder ook aangeduid welke kwetsbare groepen met deze actie worden beoogd.

Titel	Optimaliseren van ontzorgingstraject rond energie, woningkwaliteit en mobiliteit naar kwetsbare doelgroepen toe
Omschrijving	Optimaliseren van bestaand ontzorgingstraject rond energie, woningkwaliteit en mobiliteit naar kwetsbare doelgroepen toe i.s.m. OCMW en gemeentediensten: effectieve communicatie, loketwerking, dienstverlening, ... Denk o.a. aan de energiescans uitgevoerd door het Energiehuis Kempen en de samenwerking met Paul Van Hoof (Huisdokter). De dossiers worden besproken op het lokaal woonoverleg en er is een goede wisselwerking tussen de verschillende betrokken gemeentelijke diensten
Welke kwetsbare groepen worden met deze actie beoogd	Gezinnen in woningen van slechte kwaliteit; gezinnen met laag inkomen; ouderen

4 Klimaatbegroting

Totaal gemeentelijk budget voorzien voor uitvoering van het klimaatactieplan in deze legislatuur: €4.316.433.

5 Bijlage

5.1 Overzicht indicatoren SECAP inclusief addendum

Een overzicht van de meest recente indicatoren die gekoppeld zijn aan de strategische en operationele doelstellingen van het plan vindt u hier: [overzicht indicatoren](#).

Instructies bij het raadplegen van de indicatoren:

- bij het openen van de hyperlink kom je in de databank van Provincies in Cijfers terecht. Er openen zich automatisch heel wat tabbladen met presentaties, waarbij het laatste (meest rechts geplaatste) tabblad met presentatie van de cijfers zichtbaar is op je scherm. Je kan met het 'schuifbalkje' onmiddellijk onder de blok van tabbladen van rechts naar links schuiven en zo van het laatste naar het eerste tabblad bewegen.
- De tabbladen zijn per speerpunt gerangschikt (van links naar rechts) en omvatten alle indicatoren die in het klimaatactieplan zijn opgenomen. In de mate van het mogelijke wordt daarbij de volgorde van het actieplan gerespecteerd.

5.2 Overzicht van operationele doelstellingen voor de legislatuur 2026-2031

Operationele doelstellingen 2025-2030	Hoe wordt aan de operationele doelstelling gewerkt?
Gemeentelijk patrimonium -40% tegen 2030, als opstap naar fossielvrij in 2050	
OD 1.1. We reduceren het primair energieverbruik van stookinstallaties en elektriciteitsvraag in gebouwen en technische installaties (exclusief erfgoed) jaarlijks met 3% vanaf 2020.	De gemeente voert een structureel en gefaseerd proces van (ver)nieuwbouw en renovaties.
OD 1.2. We verhogen de productie van hernieuwbare energie op onze daken.	Waar opportuun werden en worden PV-installaties geplaatst.
OD 1.3. We zorgen voor een systematische verduurzaming van de gemeentelijke vloot.	Dit behoort tot de reguliere werking van de gemeente.
OD 1.4. Voor de openbare verlichting schakelen we over op 100% LED tegen 2030.	Dit is een lopende opdracht voor Fluvius.
OD 1.5. Tegen uiterlijk 2030 gebruiken we geen toestellen/machines meer op fossiele brandstof, indien gelijkwaardige alternatieven beschikbaar zijn.	Dit behoort tot de reguliere werking van de gemeente.
Openbaar domein klimaatproof (her-)inrichten	
OD 2.1. We transformeren de gemeentelijke gebouwen en domeinen tot klimaatbestendige sites die hittestress, droogte en wateroverlast verminderen.	De gemeente voorziet een kwalitatieve groenblauwe inrichting van de site bij grondige renovatie, bij nieuwbouw en na sloop.
OD 2.2. We vergroenen het openbaar domein met 1 extra boom en halve meter extra haag per inwoner, en we realiseren 1 extra natuurgroenperk per 1000 inwoners vanaf 2021.	De gemeente voorziet een kwalitatieve groenblauwe inrichting van de site bij grondige renovatie, bij nieuwbouw en na sloop. De gemeente vermijdt dat bomen worden gekapt. In functie van de bescherming en onderhoud van het bestaand bomenbestand wordt een bomeninventaris opgemaakt.
OD 2.3. We hanteren een geïntegreerde aanpak bij de uitvoering van wegenwerken, waarin ook de verduurzaming inbegrepen is.	Dit behoort tot de reguliere werking van de gemeente. Bijvoorbeeld in de Verbindingsstraat zullen extra bomen worden aangeplant, bij de voorziene wegenis- en rioleringswerken te Bolk - Bolksedijk - Bavelstraat zal extra ruimte voor blauw en groen voorzien worden. Ook bij de ruilverkaveling wordt extra ruimte voor groen en blauw voorzien.
Private ontwikkelingen klimaatproof sturen	
OD 3.1. We halveren het verlies aan open ruimte ten opzichte van de referentie-periode 2005-2019. We spreken daarom de woonreservegebieden buiten de woonkernen niet langer aan.	Dit werd vertaald in het RUP Woonomgevingen en de gemeentelijke stedenbouwkundige verordening.
OD 3.2. We ondersteunen kwalitatieve kernversterking. Naast vergroening (zie OD 2.2) zetten we in op verdichting door het verhogen van de leefdichtheid (het aantal inwoners per bebouwde ha).	Dit werd vertaald in het RUP Woonomgevingen.
Bestaand privaat gebouwenpatrimonium renoveren of transformeren	
OD 4.1. We stimuleren en informeren de verschillende doelgroepen maximaal en op maat om de renovatiesnelheid te verhogen zodat in 2050 alle woningen even energiezuinig zijn als een moderne nieuwbouwwoning.	De gemeente zet hiertoe tal van instrumenten in (o.a. een expert energie en klimaat i.s.m. de dienst communicatie en energiehuis Kempen, subsidiereglementen, conformiteitsattest...).
Systematische keuze voor alternatief vervoer	

OD 5.1. We stimuleren een modal shift, zodat steeds meer verplaatsingen in onze gemeente te voet, per (elektrische) fiets, step of openbaar vervoer gebeuren. We streven naar het realiseren van 1 m nieuw of structureel opgewaardeerd fietspad extra per inwoner vanaf 2021 t.e.m. 2030.	De gemeente brengt hiertoe het nieuwe mobiliteitsplan in uitvoering.
OD 5.2. We voeren een stimulerend beleid om elektrische mobiliteit een boost te geven.	De gemeente financiert het aanbod van een elektrische Cambio-wagen en deelfietsen (Hoppy), zorgt voor de uitrol van (semi-)publieke laadpalen en communiceert hierover.
OD 5.4. Per 1000 inwoners streven we naar 1 toegangspunt voor een (koolstofvrij) deelsysteem tegen 2030.	De gemeente zorgt reeds voor een aanbod van 2 deelwagens en deelfietsen op 2 locaties in de gemeente en in de fietsbieb. Dit aanbod wordt in de toekomst ter hoogte van hoppinpunten wellicht nog verder versterkt.
Transitie van fossiel naar hernieuwbaar	
OD 6.1. – We verhogen de productie en opslag van hernieuwbare stroom in de gemeente in lijn met het regionale doel om 32% van het regionale energieverbruik uit hernieuwbare bronnen te halen.	Het elektriciteitsnetwerk van de regio is momenteel al maximaal belast, bijkomende productie kan niet meer opgevangen worden. Daartoe moet het bestaand net aangepast worden: hier wordt al werk van gemaakt maar zou pas ten vroegste tegen einde legislatuur operationeel kunnen zijn. Wel werkt de gemeente mee aan de regionale werkgroep rond de transitie van de glastuinbouw, binnen het kader van het energielandschap 'grensland Turnhout' en stimuleert gezinnen om maatregelen te nemen op de schaal van residentiële woningen.
OD 6.2. – We ondersteunen de productie van groene warmtevoorziening in lijn met het regionale doel om 32% van het regionale energieverbruik uit hernieuwbare bronnen te halen.	De gemeente werkt mee aan de regionale werkgroep rond de transitie van de glastuinbouw, binnen het kader van het energielandschap 'grensland Turnhout' en stimuleert gezinnen om maatregelen te nemen op de schaal van residentiële woningen.
Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie	
OD 7.1. We zorgen ervoor dat het areaal bos in onze gemeente stabiel blijft t.o.v. de oppervlakte in 2021	De schending van open ruimte gebied is opgenomen in de prioriteitenlijst handhaving. Bij overtredingen volgt een handhavingstraject via de handhavingsscel van IOK.
OD 7.2. We promoten 1 m ² ontharding per inwoner vanaf 2021 t.e.m. 2030	De gemeente voerde en voert reeds tal van onthardingsprojecten uit. Toekomstige onthardingswerken zullen niet meer als losstaande werken uitgevoerd worden, maar steeds gekoppeld aan infrastructuurwerken.
OD 7.3. We verlagen het risico op overstromingen en droogte, rekening houdend met klimaatscenario's. Per inwoner streven we naar 1m ³ extra opvang of infiltratiecapaciteit voor regenwater vanaf 2021 t.e.m. 2030.	De gemeente zet verder in op slimme onthardingsacties waardoor de infiltratiecapaciteit van de bodem hersteld wordt. De gemeente voorziet in de opmaak van een hemelwater- en droogteplan en het treffen van groenblauwe maatregelen bij ingrepen op openbaar domein.
OD 7.4. We streven naar één extra boom en een halve meter haag of gevelbeplanting per inwoner tegen 2030.	De gemeente neemt actief deel aan campagnes (vb. 1001 bomen, behaag onze Kempen) die leiden tot meer groen in de gemeente.
OD 7.5. We reduceren hittestress in woonomgevingen, zodat het aantal extra overlijdens door hitte niet meer toeneemt	De gemeente blijft verder inzetten op bijkomende ontharding en vergroening van de woonomgeving en implementeert een goedgekeurd 'Gezondheidsplan warme dagen'.
OD 7.6. We houden regenwater en oppervlaktewater voldoende vast, zodat waterlopen niet verder verdrogen.	De gemeente laat een hemelwater- en droogteplan opmaken en blijft verder inzetten op bijkomende ontharding.

OD 7.7. We zorgen ervoor dat het aantal gebouwen met wateroverlast niet langer toeneemt.	De gemeente laat een hemelwater- en droogteplan opmaken en blijft verder inzetten op bijkomende ontharding.
Burgerparticipatie	
OD 8.1. We streven naar meer participatie in verschillende klimaatgerelateerde thema's zoals ontharding, vergroening, hernieuwbare energieproductie... door alle verschillende doelgroepen zo maximaal mogelijk te informeren, sensibiliseren, engageren en activeren.	De gemeente schakelt een deskundige energie en klimaat in, die in samenwerking met o.a. de communicatiedienst en het IOK klimaatteam, de betrokkenheid van de verschillende doelgroepen verhoogt aan de hand van actieve (campagnes, loketwerking...) en passieve communicatie (nieuwsbrief...).
Energiearmoede preventief en curatief aanpakken	
OD 10.1. Het aantal huishoudens met moeilijkheden om de energiefactuur te betalen, daalt tussen 2025-2030.	In samenwerking tussen het OCMW en de gemeentelijke diensten wordt een pakket aan maatregelen uitgevoerd in functie van een preventieve en curatieve aanpak van energiearmoede.
OD 10.2. Het aandeel sociale huurwoningen op niveau van het werkingsgebied van de woonmaatschappij stijgt volgens de richtlijnen van het nieuw bindend sociaal objectief.	Een nieuw gemeentelijk subsidiereglement wordt opgesteld dat voorziet in een premie voor verhuurders die een woning verhuren via een sociale woonmaatschappij.
OD 10.3. De energieprestaties van huurwoningen verbeteren.	De gemeente hanteert een verplicht conformiteitsattest dat verder wordt uitgerold en zal energiebesparende maatregelen in huurwoningen ondersteunen via een nieuw gemeentelijk subsidiereglement.